

75

כל קוט שמעוני : למנהל כ"ב

המכתב
 לקיר 313
 על כי המנהל
 במסילת-ישראל
 חנן פורג

קסג ארבעה מלנים מה שתבע זה לא תבע זה, ואלו הם דוד, ואסא, יהושפט, וחזקיהו. דוד אמר ארדוף אויבי ואשיגם וגו', אמר לו הקרוש ברוך הוא אני עושה כן שנאמר ויכס דוד מהנשף ועד הערב. עמד אסא ואמר אין בי כח להרוג אלא אני לודף ואתה עושה אמר הקב"ה אני עושה כן שנאמר וירדפם אסא והעם אשר עמו וגו' כי נשברו לפני אסא אין כתיב כאן אלא פי נשברו לפני ה'. עמד יהושפט ואמר אין בי כח לא להרוג ולא לודף אלא הריני אומר שירה ואתה עושה אמר ליה הקב"ה אני עושה כן שנאמר ויבעת החלו ברנה נתן ה' סאדיבים. עמד חזקיהו ואמר אין בי כח לא להרוג ולא לודף ולא לומר שירה אלא הריני ישן במטתי ואתה עושה. א"ל הקב"ה אני עושה כן שנאמר ויצא מלאך ה' ויד בכחנה אשור:

מנהל - מסילת-ישראל - פרק י - בכאור הנקוד

ואמרו זכרונם לברכה, שדוד היה נזהר ומנקה עצמו נקיין גמור מכל אלה, ועל-כן היה הולך למלחמה בבטחון חזק, והיה שואל (תהלים יח, לח): "ארדוף אויבי ואשיגם ולא אשוב עד פלותם". מה שלא שאלו יהושפט אסא וחזקיהו, לפי שלא היו מנקים כל-כף. והוא מה שאמר הוא עצמו בתוך דבריו (שם פסוק כא): "אגמלני ה' בצדקי, כבר ידני ישיב לי"; ואמר עוד (שם פסוק כה): "וישב ה' לי בצדקי, כבר ידני לנגד עיניו" — והוא הבר והנקיון היה שזכרנו. ואז חזר ואמר (שם פסוק ל): "פי כף ארץ גדוד, ובלאהי אדלג שור"; (שם פסוק לח) "ארדוף אויבי ואשיגם"; והוא עצמו אמר עוד (תהלים כד, ג-ד): "מי יעלה בהר ה' ומי יקום במקום קדשו, נקי כפים ובר לבב".

ואמנם ודאי שהמדה הזאת קשה, פי טבע האדם חלש, ולבו נפתח על נקלה, ומתיר לעצמו הדברים שיוכל למצא בהם פרי הטעאה. ובדאי שמי שהגיע לזאת המדה, כבר הגיע למדרגה גדולה, פי בפני מלחמה חזקה עמד ונצח.

מכללת יעקב הרצוג
 ימי עיון בתנ"ך
 קיץ תשס"ז

כ"ב ע"כ

חזול אומר: אם תגביה פנשר ואם בין פוכבים שים קנף משם אורידך נאם ?? (עובדיה א ד), וכשמגיעו אומר: ארדוף אויבי ואשיגם ולא אשוב עד פלותם (תהלים יח לח), והעקבר אומר: צדיק אתה ?? (וישר משפטיך (שם קיט קלא).

